ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, ह॒रि॒ः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

चतुर्थकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

Notes:

- **Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.**
- **Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in**

Version 1.0 **December 31, 2020**

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated December 31, 2020.

1. This replaces the earlier version 0.0 dated August 31, 2019.

2. This version has been updated with the errors found and reported till December15, 2020.

3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.

4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id "vedavms@gmail.com"

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 31st January 2019
2nd	Version Number	0.0 dated 31st August 2019

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थं काण्डं 4

4.1 चतुर्थकाण्डे प्रथमः प्रश्नः– अग्निचित्यङ्ग मन्त्रपाठाभिधानं.................. 4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थं काण्डं

4.1 चतुर्थकाण्डे प्रथमः प्रश्नः– अग्निचित्यङ्ग मन्त्रपाठाभिधानं

TS 4.1.1.1

युञ्जानः प्रथमं मनस्तत्वाय सविता धियः ।

अग्निं ज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या अद्ध्या ऽभरत् ॥

युक्त्वाय मनसा देवान्थ् सुवर्यतो धिया दिवं ।

बृहज्ज्योतिः करिष्यतः सविता प्र सुवाति तान् ॥

युक्तेन मनसा वयं देवस्य सवितुः सवे ।

सुवर्गेयाय शक्त्यै ॥

युञ्जते मन उत युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः ।

वि होत्रा दधे वयुनाविदेक इन् – [ ] 1

TS 4.1.1.1 - Padam

युञ्जानः । प्रथमम् । मनः । तत्वाय । सविता । धियः ॥ अग्निम् । ज्योतिः । निचाय्येति नि – चाय्य । पृथिव्याः । अधि । एति । अभरत् ॥ युक्त्वाय । मनसा । देवान् । सुवः । यतः । धिया । दिवम् ॥ बृहत् । ज्योतिः । करिष्यतः । सविता । प्रेति । सुवाति । तान् ॥ युक्तेन । मनसा । वयम् । देवस्य । सवितुः । सवे ॥ सुवर्गेयायेति सुवः – गेयाय । शक्त्यै ॥ युञ्जते । मनः । उत । युञ्जते । धियः । विप्राः । विप्रस्य । बृहतः । विपश्चितः ॥ वीति । होत्राः । दधे । वयुनाविदिति वयुन – वित् । एकः । इत् । **1 (50)**

TS 4.1.1.2

मही देवस्य सवितुः परिष्टुतिः ॥

युजे वां ब्रह्म पूर्व्यं नमोभिर्वि श्लोका यन्ति पथ्येव सूराः ।

शृण्वन्ति विश्वे अमृतस्य पुत्रा आ ये धामानि दिव्यानि तस्थुः ॥

यस्य प्रयाणमन्वन्य इद्ययुर्देवा देवस्य महिमानमर्चतः ।

यः पार्थिवानि विममे स एतशो रजा॑ꣳसि देवः सविता महित्वना ॥

देव सवितः प्र सुव यज्ञं प्र सुव – [ ] 2

TS 4.1.1.2 - Padam

मही । देवस्य । सवितुः । परिष्टुतिरिति परि–स्तुतिः ॥ युजे । वाम् ।

ब्रह्म । पूर्व्यम् । नमोभिरिति नमः – भिः । वीति । श्लोकाः ।

यन्ति । पथ्या । इव । सूराः ॥ शृण्वन्ति । विश्वे । अमृतस्य । पुत्राः ।

एति । ये । धामानि । दिव्यानि । तस्थुः ॥ यस्य । प्रयाणमिति

प्र – यानम् । अन्विति । अन्ये । इत् । ययुः । देवाः । देवस्य ।

महिमानम् । अर्चतः ॥ यः । पार्थिवानि । विमम इति वि – ममे ।

सः । एतशः । रजा॑ꣳसि । देवः । सविता । महित्वनेति महि–त्वना ॥

देव । सवितः । प्रेति । सुव । यज्ञम् । प्रेति । सुव । 2 (50)

TS 4.1.1.3

यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः ।

केतपूः केतन्नः पुनातु वाचस्पतिर्वाचमद्य स्वदाति नः ॥

इमं नो देव सवितर्यज्ञं प्र सुव देवायुव॑ꣳ सखिविद॑ꣳ सत्राजितं

धनजित॑ꣳ सुवर्जितं ॥

ऋचा स्तोम॒ꣳ॒ सम॑र्द्धय गाय॒त्रेण॑ रथन्त॒रं ।

बृ॒हद्–गा॑य॒त्रव॑र्तनि ॥

दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वे॓ ऽश्विनो॓र्बा॒हुभ्यां॓ पू॒ष्णो हस्ता॓भ्यां

गा॒य॒त्रेण॒ छन्द॒सा ऽऽ द॑दे ऽङ्गि॒र॑स्वदभ्रि–र॒सि॑ नारि – [ ] **3**

TS 4.1.1.3 - Padam

य॒ज्ञप॑ति॒मिति॑ य॒ज्ञ – प॒ति॒म् । भगा॑य । दि॒व्यः । ग॒न्ध॒र्वः ॥ के॒त॒पूरि॑ति

केत – पूः । केत॓म् । नः॒ । पु॒ना॒तु॒ । वा॒चः । पति॑ः । वाच॓म् ।

अ॒द्य । स्व॒द॒ा॒ति॒ । नः॒ ॥ इ॒मम् । नः॒ । दे॒व॒ । स॒वि॒तः॒ । य॒ज्ञम् । प्रेति॑ ।

सु॒व॒ । दे॒वा॒यु॒वमि॑ति देव – यु॒वम् । स॒खि॒वि॒दमिति सखि – विदम् ।

स॒त्रा॒जि॒त॑मिति सत्र – जित॓म् । ध॒न॒जि॒त॑मिति धन – जित॓म् ।

सु॒व॒र्जि॒त॑मिति सुवः–जित॓म् ॥ ऋ॒चा । स्तोम॓म् । समिति॑ । अ॒र्द्ध॒य॒ ।

गा॒य॒त्रेण॑ । र॒थ॒न्त॒रमिति॑ रथं – त॒रम् ॥ बृ॒हत् ।

गा॒य॒त्रव॑र्तनी॒ति॑ गाय॒त्र – व॒र्त॒नि॒ ॥ दे॒वस्य॑ । त्वा॒ । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व

इति॑ प्र – स॒वे । अ॒श्विनो॓ः । बा॒हु॒भ्यामिति॑ बा॒हु – भ्या॒म् । पू॒ष्णः ।

हस्ताभ्याम् । गायत्रेण । छन्दसा । एति । ददे । अङ्गिरस्वत् ।
अभ्रिः । असि । नारिः । **3 (50)**

TS 4.1.1.4

–रसि पृथिव्याः सधस्थादग्निं पुरीष्यमङ्गिरस्वदा भर त्रैष्टुभेन त्वा
छन्दसा ऽऽददेऽङ्गिरस्वद्–बभ्रिरसि नारिरसि त्वया वयꣳ सधस्थ
आग्निꣳ शकेम खनितुं पुरीष्यं जागतेन त्वा छन्दसा ऽऽ
ददे ऽङ्गिरस्वद्धस्त आधाय सविता बिभ्रदभ्रिꣳ हिरण्ययीं ।
तया ज्योतिरजस्र–मिदग्निं खात्वी न आ भरानुष्टुभेन त्वा
छन्दसा ( ) ऽऽ ददे ऽङ्गिरस्वत् ॥ **4**

TS 4.1.1.4 - Padam

असि । पृथिव्याः । सधस्थादिति सध – स्थात् । अग्निम् ।
पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । एति । भर । त्रैष्टुभेन । त्वा । छन्दसा ।
एति । ददे । अङ्गिरस्वत् । बभ्रिः । असि । नारिः । असि । त्वया ।
वयम् । सधस्थ इति सध – स्थे । एति । अग्निम् । शकेम ।
खनितुम् । पुरीष्यम् । जागतेन । त्वा । छन्दसा । एति । ददे ।
अङ्गिरस्वत् । हस्ते । आधायेत्या – धाय । सविता । बिभ्रत् ।

अभ्रिम् । हिरण्ययीम् ॥ तया । ज्योतिः । अजस्रम् । इत् । अग्निम् । खात्वी । नः । एति । भर । आनुष्टुभेनेत्यानु – स्तुभेन । त्वा । छन्दसा ( ) । एति । ददे । अङ्गिरस्वत् ॥ **4 (53)** ***(इद् – यज्ञं प्रसुव – नारि – रानुष्टुभेन त्वा छन्दसा – त्रीणि च)*** *(A1)*

TS 4.1.2.1

इमामगृभ्णन् रशनामृतस्य पूर्व आयुषि विदथेषु कव्या ।

तया देवाः सुत–मा बभूवुर्. ऋतस्य सामन्थ् सरमारपन्ती ॥

प्रतूर्तं ँवाजिन्ना द्रव वरिष्ठामनु सँवतं ।

दिवि ते जन्म परममन्तरिक्षे नाभिः पृथिव्यामधि योनिः ॥

युञ्जाथा॒ रासभं ँयुवमस्मिन्. यामे वृषण्वसू ।

अग्निं भरन्तमस्मयुं ॥

योगेयोगे तवस्तरं ँवाजेवाजे हवामहे ।

सखाय इन्द्रमूतये ॥

प्रतूर्व– [ ] **5**

TS 4.1.2.1 - Padam

इमाम् । अगृभ्णन्न् । रशनाम् । ऋतस्य । पूर्वे । आयुषि । विदथेषु । कव्या ॥ तया । देवाः । सुतम् । एति । बभूवुः । ऋतस्य । सामन्न् । सरम् । आरपन्तीत्या – रपन्ती ॥ प्रतूर्तमिति प्र – तूर्तम् । वाजिन्न् । एति । द्रव । वरिष्ठाम् । अन्विति । सँवतमिति सं – वतम् ॥ दिवि । ते । जन्म । परमम् । अन्तरिक्षे । नाभिः । पृथिव्याम् । अधीति । योनिः ॥ युञ्जाथाम् । रासभम् । युवम् । अस्मिन्न् । यामे । वृषण्वसू इति वृषण् – वसू ॥ अग्निम् । भरन्तम् । अस्मयुमित्यस्म – युम् ॥ योगेयोग इति योगे – योगे । तवस्तरमिति तवः – तरम् । वाजेवाज इति वाजे – वाजे । हवामहे ॥ सखायः । इन्द्रम् । ऊतये ॥ प्रतूर्वन्निति प्र – तूर्वन्न् । **5 (50)**

TS 4.1.2.2

–न्नेह्यवक्रामन्नशस्ती रुद्रस्य गाणपत्यान् मयोभूरेहि । उर्वन्तरिक्षमन्विहि स्वस्तिगव्यूति–रभयानि कृण्वन्न् ॥ पूष्णा सयुजा सह ।

पृथिव्याः सधस्थादग्निं पुरिष्य–मङ्गिरस्व–दच्छेह्यग्निं पुरीष्य
–मङ्गिरस्वद–च्छेमोऽग्निं पुरीष्य–मङ्गिरस्वद्–भरिष्यामोऽग्निं पुरीष्य–
मङ्गिरस्वद्–भरामः ॥

अन्वग्निरुषसा–मग्रमख्य–दन्वहानि प्रथमो जातवेदाः ।
अनु सूर्यस्य – [ ] **6**

TS 4.1.2.2 - Padam

एति । इहि । अवक्रामन्नित्यव – क्रामन्न् । अशस्तीः । रुद्रस्य ।
गाणपत्यादिति गाण – पत्यात् । मयोभूरिति मयः – भूः । एति ।
इहि ॥ उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । स्वस्तिगव्यूतिरिति
स्वस्ति – गव्यूतिः । अभयानि । कृण्वन्न् ॥ पूष्णा । सयुजेति
स – युजा । सह ॥ पृथिव्याः । सधस्थादिति सध – स्थात् ।
अग्निम् । पुरिष्यम् । अङ्गिरस्वत् । अच्छ । इहि । अग्निम् ।
पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । अच्छ । इमः । अग्निम् । पुरीष्यम् ।
अङ्गिरस्वत् । भरिष्यामः । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् ।
भरामः ॥ अन्विति । अग्निः । उषसाम् । अग्रम् । अख्यत् ।

अन्विति । अहानि । प्रथमः । जातवेदा इति जात – वेदाः ॥

अन्विति । सूर्यस्य । **6 (50)**

TS 4.1.2.3

पुरुत्रा च रश्मीननु द्यावापृथिवी आ ततान ॥

आगत्य वाज्यद्ध्वनः सर्वा मृधो वि धूनुते ।

अग्निꣳ सधस्थे महति चक्षुषा नि चिकीषते ॥

आक्रम्य वाजिन् पृथिवीमग्निमिच्छ रुचा त्वं ।

भूम्या वृत्वाय नो ब्रूहि यतः खनाम तं वँयं ॥

द्यौस्ते पृष्ठं पृथिवी सधस्थमात्मा ऽन्तरिक्षꣳ समुद्रस्ते योनिः ।

विख्याय चक्षुषा त्वमभि तिष्ठ– [ ] **7**

TS 4.1.2.3 - Padam

पुरुत्रेति पुरु – त्रा । च । रश्मीन् । अन्विति । द्यावापृथिवी इति

द्यावा – पृथिवी । एति । ततान ॥ आगत्येत्या – गत्य । वाजी ।

अद्ध्वनः । सर्वाः । मृधः । वीति । धूनुते ॥ अग्निम् ।

सधस्थ इति सध – स्थे । महति । चक्षुषा । नीति । चिकीषते ॥

आक्रम्येत्या – क्रम्य । वाजिन्न् । पृथिवीम् । अग्निम् । इच्छ ।

रुचा । त्वम् ॥ भूम्याः । वृत्वाय । नः । ब्रूहि । यतः । खनाम । तम् ।
वयम् ॥ द्यौः । ते । पृष्ठम् । पृथिवी । सधस्थमिति सध – स्थम् ।
आत्मा । अन्तरिक्षम् । समुद्रः । ते । योनिः ॥ विख्यायेति
वि – ख्याय । चक्षुषा । त्वम् । अभीति । तिष्ठ । **7 (50)**

TS 4.1.2.4

पृतन्यतः ॥

उत्क्राम महते सौभगाया–स्मादास्थानाद् द्रविणोदा वाजिन्न् ।
वय७ स्याम सुमतौ पृथिव्या अग्निं खनिष्यन्त उपस्थे अस्याः ॥
उदक्रमीद् द्रविणोदा वाज्यर्वाऽकः स लोक७ँ सुकृतं पृथिव्याः ।
ततः खनेम सुप्रतीकमग्नि७ँ सुवो रुहाणा अधि नाक उत्तमे ॥
अपो देवीरुप सृज मधुमतीरयक्ष्माय प्रजाभ्यः ।
तासा७ स्थानादुज्जिहता–मोषधयः सुपिप्पलाः ॥
जिघर्म्य– [ ] **8**

TS 4.1.2.4 - Padam

पृतन्यतः ॥ उदिति । क्राम । महते । सौभगाय । अस्मात् ।

आस्थानादित्या – स्थानात् । द्रविणोदा इति द्रविणः – दाः ।

वाजिन्न् ॥ वयम् । स्याम । सुमताविति सु – मतौ । पृथिव्याः ।

अग्निम् । खनिष्यन्तः । उपस्थ इत्युप – स्थे । अस्याः ॥ उदिति ।

अक्रमीत् । द्रविणोदा इति द्रविणः – दाः । वाजी । अर्वा । अकः ।

सः । लोकम् । सुकृतमिति सु–कृतम् । पृथिव्याः ॥ ततः । खनेम ।

सुप्रतीकमिति सु–प्रतीकम् । अग्निम् । सुवः । रुहाणाः । अधीति ।

नाके । उत्तम इत्युत् – तमे ॥ अपः । देवीः । उपेति । सृज ।

मधुमतीरिति मधु – मतीः । अयक्ष्माय । प्रजाभ्य इति प्र–जाभ्यः ॥

तासाम् । स्थानात् । उदिति । जिहताम् । ओषधयः ।

सुपिप्पला इति सु – पिप्पलाः ॥ जिघर्मि । **8 (50)**

TS 4.1.2.5

–ग्निं मनसा घृतेन प्रतिक्ष्यन्तं भुवनानि विश्वा ।

पृथुं तिरश्चा वयसा बृहन्तं व्यचिष्ठमन्नꣳ रभसं विदानं ॥

आ त्वा जिघर्मि वचसा घृतेनाऽरक्षसा मनसा तज्जुषस्व ।

मर्यश्रीः स्पृहयद्वर्णो अग्निर्नाऽभिमृशे तनुवा जर्.हृषाणः ॥

परि वाजपतिः कविरग्निर्. हव्यान्यक्रमीत् ।

दधद् रत्नानि दाशुषे ॥

परि त्वाऽग्ने पुरं वयं विप्रꣳ सहस्य धीमहि ।

धृषद्वर्णं दिवेदिवे भेत्तारं ( ) भङ्गुरावतः ॥

त्वमग्ने द्युभि-स्त्व–माशुशुक्षणि–स्त्व–मद्भ्य–स्त्व–मश्मनस्परि ।

त्वं वनेभ्य स्त्वमोषधीभ्य स्त्वं नृणां नृपते जायसे शुचिः ॥ **9**

<u>TS 4.1.2.5 - Padam</u>

अग्निम् । मनसा । घृतेन । प्रतिक्ष्यन्तमिति प्रति – क्ष्यन्तम् ।

भुवनानि । विश्वा ॥ पृथुम् । तिरश्चा । वयसा । बृहन्तम् । व्यचिष्ठम् ।

अन्नम् । रभसम् । विदानम् ॥ एति । त्वा । जिघर्मि । वचसा ।

घृतेन । अरक्षसा । मनसा । तत् । जुषस्व ॥ मर्यश्रीरिति मर्य–श्रीः ।

स्पृहयद्वर्ण इति स्पृहयत् – वर्णः । अग्निः । न । अभिमृश

इत्यभि – मृशे । तनुवा । जर्.हृषाणः ॥ परीति । वाजपतिरिति

वाज – पतिः । कविः । अग्निः । हव्यानि । अक्रमीत् ॥ दधत् ।

रत्नानि । दाशुषे ॥ परीति । त्वा । अग्ने । पुरम् । वयम् । विप्रम् ।
सहस्य । धीमहि ॥ धृषद्वर्णमिति धृषत् – वर्णम् । दिवेदिव इति
दिवे – दिवे । भेत्तारम् ( ) । भङ्गुरावत इति भङ्गुर – वतः ॥
त्वम् । अग्ने । द्युभिरिति द्यु – भिः । त्वम् । आशुशुक्षणिः ।
त्वम् । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । त्वम् । अश्मनः । परि ॥ त्वम् ।
वनेभ्यः । त्वम् । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । त्वम् । नृणाम् ।
नृपत इति नृ–पते । जायसे । शुचिः ॥ **9 (70)** ***(प्रतूर्वन्थ् – सूर्यस्य – तिष्ठ – जिघर्मि – भेत्तारं – विँ॒शतिश्च) (A2)***

TS 4.1.3.1

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो र्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां
पृथिव्याः सधस्थेऽग्निं पुरीष्य–मङ्गिरस्वत् खनामि ॥
ज्योतिष्मन्तं त्वाऽग्ने सुप्रतीकमजस्रेण भानुना दीद्यानं ।
शिवं प्रजाभ्योऽहिँ॒सन्तं पृथिव्याः सधस्थेऽग्निं पुरीष्य
–मङ्गिरस्वत् खनामि ॥
अपां पृष्ठमसि सप्रथा उर्वग्निं भरिष्यदपरावपिष्ठं ।

वर्द्धमानं मह आ च पुष्करं दिवो मात्रया वरिणा प्रथस्व ॥

शर्म च स्थो– [ ] **10**

TS 4.1.3.1 - Padam

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र – सवे । अश्विनोः ।

बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । पृथिव्याः ।

सधस्थ इति सध – स्थे । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् ।

खनामि ॥ ज्योतिष्मन्तम् । त्वा । अग्ने ।

सुप्रतीकमिति सु – प्रतीकम् । अजस्रेण । भानुना । दीद्यानम् ॥

शिवम् । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । अहि॒ꣳसन्तम् । पृथिव्याः ।

सधस्थ इति सध – स्थे । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् ।

खनामि ॥ अपाम् । पृष्ठम् । असि । सप्रथा इति स – प्रथाः ।

उरु । अग्निम् । भरिष्यत् । अपरावपिष्ठमित्यपरा – वपिष्ठम् ॥

वर्द्धमानम् । महः । एति । च । पुष्करम् । दिवः । मात्रया ।

वरिणा । प्रथस्व ॥ शर्म । च । स्थः । **10 (50)**

TS 4.1.3.2

वर्म च स्थो अच्छिद्रे बहुले उभे ।

व्यचस्वती सं ँवसाथां भर्तमग्निं पुरीष्यं ॥

सं ँवसाथा९ं सुवर्विदा समीची उरसा त्मना ।

अग्निमन्त भरिष्यन्ती ज्योतिष्मन्त मजस्रमित् ॥

पुरीष्योऽसि विश्वभराः ।

अथर्वा त्वा प्रथमो नि–रमन्थदग्ने ॥

त्वामग्ने पुष्करादद्ध्यथर्वा नि–रमन्थत ।

मूर्द्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥

तमु त्वा दद्ध्यङ् ङृषिः पुत्र ईधे– [ ] **11**

TS 4.1.3.2 - Padam

वर्म । च । स्थः । अच्छिद्रे इति । बहुले इति । उभे इति ॥

व्यचस्वती इति । समिति । वसाथाम् । भर्तम् । अग्निम् ।

पुरीष्यम् ॥ समिति । वसाथाम् । सुवर्विदेति सुवः – विदा ।

समीची इति । उरसा । त्मना ॥ अग्निम् । अन्तः । भरिष्यन्ती इति ।

ज्योतिष्मन्तम् । अजस्रम् । इत् ॥ पुरीष्यः । असि । विश्वभरा इति विश्व – भराः ॥ अथर्वा । त्वा । प्रथमः । निरिति । अमन्थत् । अग्ने ॥ त्वाम् । अग्ने । पुष्करात् । अधीति । अथर्वा । निरिति । अमन्थत ॥ मूर्द्ध्नः । विश्वस्य । वाघतः ॥ तम् । उ । त्वा । दद्ध्यङ् । ऋषिः । पुत्रः । ईधे । **11 (50)**

TS 4.1.3.3

अथर्वणः ।

वृत्रहणं पुरन्दरं ॥

तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमं ।

धनञ्जयꣳ रणेरणे ॥

सीद होतः स्व उ लोके चिकित्वान्थ् सादया यज्ञꣳ

सुकृतस्य योनौ ।

देवावीर्देवान्. हविषा यजास्यग्ने बृहद्–यजमाने वयो धाः ॥

नि होता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदिवाꣳ असदथ् सुदक्षः ।

अदब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रंभरः शुचिजिह्वो अग्निः ॥

सꣳ सीदस्व महाꣳ असि शोचस्व– [ ] **12**

TS 4.1.3.3 - Padam

अथर्वणः ॥ वृत्रहणमिति वृत्र – हनम् । पुरन्दरमिति पुरं – दरम् ॥

तम् । उ । त्वा । पाथ्यः । वृषा । समिति । ईधे ।

दस्युहन्तममिति दस्यु–हन्तमम् ॥ धनञ्जयमिति धनं – जयम् ।

रणेरण इति रणे–रणे ॥ सीद । होतः । स्वे । उ । लोके ।

चिकित्वान् । सादय । यज्ञम् । सुकृतस्येति सु–कृतस्य । योनौ ॥

देवावीरिति देव–अवीः । देवान् । हविषा । यजासि । अग्ने । बृहत् ।

यजमाने । वयः । धाः ॥ नीति । होता । होतृषदन इति होतृ–सदने ।

विदानः । त्वेषः । दीदिवान् । असदत् । सुदक्ष इति सु – दक्षः ॥

अदब्धव्रतप्रमतिरित्यदब्धव्रत–प्रमतिः । वसिष्ठः । सहस्रंभर इति

सहस्रं–भरः । शुचिजिह्व इति शुचि – जिह्वः । अग्निः ॥ समिति ।

सीदस्व । महान् । असि । शोचस्व । **12 (50)**

TS 4.1.3.4

देववीतमः ।

वि धूममग्ने अरुषं मियेद्ध्य सृज प्रशस्त दर्.शतं ॥

जनिष्वा हि जेन्यो अग्रे अह्नाꣳ हितो हितेष्वरुषो वनेषु ।

दमेदमे सप्त रत्ना दधानोऽग्निर्.होता नि षसादा यजीयान् ॥ 13

TS 4.1.3.4 - Padam

देववीतम इति देव – वीतमः ॥ वीति । धूमम् । अग्ने । अरुषम् । मियेद्ध्य । सृज । प्रशस्तेति प्र – शस्त । दर्.शतम् ॥ जनिष्व । हि । जेन्यः । अग्रे । अह्नाम् । हितः । हितेषु । अरुषः । वनेषु ॥ दमेदम इति दमे – दमे । सप्त । रत्ना । दधानः । अग्निः । होता । नीति । ससाद । यजीयान् ॥ 13 (27)

(स्थ – ईधे – शोचस्व – सप्तविꣳशतिश्च) – (A3)

TS 4.1.4.1

सं ते वायुर्मातरिश्वा दधातूत्तानायै हृदयं ँयद्विलिष्टं ।

देवानां ँयश्चरति प्राणथेन तस्मै च देवि वषडस्तु तुभ्यं ॥

सुजातो ज्योतिषा सह शर्म वरूथमाऽसदः सुवः ।

वासो अग्ने विश्वरूप॒ँ सं ँव्ययस्व विभावसो ॥

उदु तिष्ठ स्वद्ध्वरावा नो देव्या कृपा ।

दृशे च भासा बृहता सुशुक्वनिराऽग्ने याहि सुशस्तिभिः ॥ **14**

TS 4.1.4.1 - Padam

समिति । ते । वायुः । मातरिश्वा । दधातु । उत्तानाया

इत्युत् - तानायै । हृदयम् । यत् । विलिष्टमिति वि - लिष्टम् ॥

देवानाम् । यः । चरति । प्राणथेनेति प्र - अनथेन । तस्मै । च ।

देवि । वषट् । अस्तु । तुभ्यम् ॥ सुजात इति सु-जातः ।

ज्योतिषा । सह । शर्म । वरूथम् । एति । असदः । सुवः ॥

वासः । अग्ने । विश्वरूपमिति विश्व - रूपम् । समिति । व्ययस्व ।

विभावसो इति विभा-वसो ॥ उदिति । उ । तिष्ठ । स्वद्ध्वरेति

सु - अद्ध्वर । अव । नः । देव्या । कृपा ॥ दृशे । च । भासा ।

बृहता । सुशुक्वनिरिति सु-शुक्वनिः । एति । अग्ने । याहि ।

सुशस्तिभिरिति सुशस्ति - भिः ॥ **14 (50)**

TS 4.1.4.2

ऊर्द्ध्व ऊ षु ण ऊतये तिष्ठा देवो न सविता ।

ऊर्द्ध्वो वाजस्य सनिता यदञ्जिभि–र्वाघद्भि–र्विह्वयामहे ॥

स जातो गर्भो असि रोदस्योरग्ने चारुर्विभृत ओषधीषु ।

चित्रः शिशुः परि तमाꣳस्यक्तः प्र मातृभ्यो अधि कनिक्रदद् गाः ॥

स्थिरो भव वीड्वङ्ग आशुर्भव वाज्यर्वन्न् ।

पृथुर्भव सुषदस्त्वमग्नेः पुरीषवाहनः ॥

शिवो भव – [ ] **15**

TS 4.1.4.2 - Padam

ऊर्द्ध्वः । उ । स्विति । नः । ऊतये । तिष्ठ । देवः । न । सविता ॥

ऊर्द्ध्वः । वाजस्य । सनिता । यत् । अञ्जिभिरित्यञ्जि – भिः ।

वाघद्भिरिति वाघत् – भिः । विह्वयामह इति वि – ह्वयामहे ॥ सः ।

जातः । गर्भः । असि । रोदस्योः । अग्ने । चारुः । विभृत इति

वि – भृतः । ओषधीषु ॥ चित्रः । शिशुः । परीति । तमाꣳसि ।

अक्तः । प्रेति । मातृभ्य इति मातृ – भ्यः । अधीति । कनिक्रदत् ।

गाः ॥ स्थिरः । भव । वीड्वङ्ग इति वीडु – अङ्गः । आशुः । भव । वाजी । अर्वन्न् ॥ पृथुः । भव । सुषद इति सु – सदः । त्वम् । अग्नेः । पुरीषवाहन इति पुरीष – वाहनः ॥ शिवः । भव । **15 (50)**

TS 4.1.4.3

प्रजाभ्यो मानुषीभ्यस्त्वमङ्गिरः ।

मा द्यावापृथिवी अभि शूशुचो माऽन्तरिक्षं मा वनस्पतीन् ॥

प्रैतु वाजी कनिक्रद–न्नानदद्–रासभः पत्वा ।

भरन्नग्निं पुरीष्यं मा पाद्यायुषः पुरा ॥

रासभो वां कनिक्रदथ् सुयुक्तो वृषणा रथे ।

स वामग्निं पुरीष्यमाशुर्दूतो वहादितः ॥

वृषा ऽग्निं वृँषणं भरन्नपां गर्भ७ं समुद्रियं ।

अग्न आ याहि– [ ] **16**

TS 4.1.4.3 - Padam

प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । मानुषीभ्यः । त्वम् । अङ्गिरः ॥

मा । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । अभीति । शूशुचः । मा ।

अन्तरिक्षम् । मा । वनस्पतीन् ॥ प्रेति । एतु । वाजी । कनिक्रदत् ।

नानदत् । रासभः । पत्वा ॥ भरन्न् । अग्निम् । पुरीष्यम् । मा ।

पादि । आयुषः । पुरा ॥ रासभः । वाम् । कनिक्रदत् ।

सुयुक्त इति सु – युक्तः । वृषणा । रथे ॥ सः । वाम् । अग्निम् ।

पुरीष्यम् । आशुः । दूतः । वहात् । इतः ॥ वृषा । अग्निम् ।

वृषणम् । भरन्न् । अपाम् । गर्भम् । समुद्रियम् ॥

अग्ने । एति । याहि । **16 (50)**

TS 4.1.4.4

वीतय ऋत९ँ सत्यं ॥

ओषधयः प्रति गृह्णीताऽग्निमेत९ँ शिव–मायन्तमभ्यत्र युष्मान् ।

व्यस्यन् विश्वा अमतीरराती–र्निषीदन्नो अप दुर्मति९ँ हनत् ॥

ओषधयः प्रति मोदद्ध्वमेनं पुष्पावतीः सुपिप्पलाः ।

अयं ँवो गर्भ ऋत्वियः प्रत्न९ँ सधस्थमा ऽसदत् ॥ **17**

TS 4.1.4.4 - Padam

वीतये । ऋतम् । सत्यम् ॥ ओषधयः । प्रतीति । गृह्णीत । अग्निम् ।

एतम् । शिवम् । आयन्तमित्या – यन्तम् । अभीति । अत्र । युष्मान् ॥

व्यस्यन्निति वि – अस्यन्न् । विश्वाः । अमतीः । अरातीः ।

निषीदन्निति नि – सीदन्न् । नः । अपेति । दुर्मतिमिति दुः– मतिम् ।

हनत् ॥ ओषधयः । प्रतीति । मोदद्ध्वम् । एनम् ।

पुष्पावतीरिति पुष्प – वतीः । सुपिप्पला इति सु – पिप्पलाः ॥

अयम् । वः । गर्भः । ऋत्वियः । प्रत्नम् । सधस्थमिति सध–स्थम् ।

एति । असदत् ॥ **17 (36)** ***(सुशस्तिभिः – शिवो भव – याहि – षट्त्रिꣳशच्च) (A4)***

TS 4.1.5.1

वि पाजसा पृथुना शोशुचानो बाधस्व द्विषो रक्षसो अमीवाः ।

सुशर्मणो बृहतः शर्मणि स्यामग्नेरहꣳ सुहवस्य प्रणीतौ ॥

आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन ।

महे रणाय चक्षसे ॥

यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः ।

उशतीरिव मातरः ॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ ।

आपो जनयथा च नः ॥

मित्रः – [ ] 18

TS 4.1.5.1 - Padam

वीति । पाजसा । पृथुना । शोशुचानः । बाधस्व । द्विषः । रक्षसः ।

अमीवाः ॥ सुशर्मण इति सु – शर्मणः । बृहतः । शर्मणि । स्याम् ।

अग्नेः । अहम् । सुहवस्येति सु–हवस्य । प्रणीताविति प्र–नीतौ ॥

आपः । हि । स्थ । मयोभुव इति मयः–भुवः । ताः । नः । ऊर्जे ।

दधातन ॥ महे । रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिवतम इति

शिव–तमः । रसः । तस्य । भाजयत । इह । नः ॥ उशतीः । इव ।

मातरः ॥ तस्मै । अरम् । गमाम । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ ॥

आपः । जनयथ । च । नः ॥ मित्रः । 18 (50)

TS 4.1.5.2

स॒ृज्य पृथिवीं भूमिं च ज्योतिषा सह ।

सुजातं जातवेदसमग्निं वैँश्वानरं विँभुं ॥

अयक्ष्माय त्वा स॒ सृजामि प्रजाभ्यः ।

विश्वे त्वा देवा वैश्वानराः स९ सृजन्त्वा–नुष्टुभेन छन्दसा ऽङ्गिरस्वत् ॥

रुद्राः संभृत्य पृथिवीं बृहज्ज्योतिः समीधिरे ।

तेषां भानु–रजस्र इच्छुक्रो देवेषु रोचते ॥

स९ सृष्टां वँसुभी रुद्रैर्धीरैः कर्मण्यां मृदं ।

हस्ताभ्यां मृद्वीं कृत्वा सिनीवाली करोतु – [ ] **19**

TS 4.1.5.2 - Padam

स९सृज्येति सं – सृज्य । पृथिवीम् । भूमिम् । च । ज्योतिषा ।

सह ॥ सुजातमिति सु – जातम् । जातवेदसमिति जात–वेदसम् ।

अग्निम् । वैश्वानरम् । विभुमिति वि – भुम् ॥ अयक्ष्माय । त्वा ।

समिति । सृजामि । प्रजाभ्य इति प्र–जाभ्यः ॥ विश्वे । त्वा । देवाः ।

वैश्वानराः । समिति । सृजन्तु । आनुष्टुभेनेत्यानु–स्तुभेन । छन्दसा ।

अङ्गिरस्वत् ॥ रुद्राः । संभृत्येति सं – भृत्य । पृथिवीम् । बृहत् ।

ज्योतिः । समिति । ईधिरे ॥ तेषाम् । भानुः । अजस्रः । इत् ।

शुक्रः । देवेषु । रोचते ॥ स९सृष्टामिति सं – सृष्टाम् ।

वसुभिरिति वसु – भिः । रुद्रैः । धीरैः । कर्मण्याम् । मृदम् ॥

हस्ताभ्याम् । मृद्वीम् । कृत्वा । सिनीवाली । करोतु । **19 (50)**

TS 4.1.5.3

तां ॥

सिनीवाली सुकपर्दा सुकुरीरा स्वौपशा ।

सा तुभ्यमदिते मह ओखां दधातु हस्तयोः ॥

उखां करोतु शक्त्या बाहुभ्या–मदितिर्धिया ।

माता पुत्रं ँयथोपस्थे साऽग्निं बिभर्तु गर्भ आ ॥

मखस्य शिरोऽसि यज्ञस्य पदे स्थः ।

वसवस्त्वा कृण्वन्तु गायत्रेण छन्दसा ऽङ्गिरस्वत् पृथिव्यसि

रुद्रास्त्वा कृण्वन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसा ऽङ्गिरस्वदन्तरिक्षमस्या – [ ] **20**

TS 4.1.5.3 - Padam

ताम् ॥ सिनीवाली । सुकपर्देति सु – कपर्दा । सुकुरीरेति

सु – कुरीरा । स्वौपशेति सु – औपशा ॥ सा । तुभ्यम् । अदिते ।

महे । एति । उखाम् । दधातु । हस्तयोः ॥ उखाम् । करोतु ।

शक्त्या । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । अदितिः । धिया ॥ माता ।
पुत्रम् । यथा । उपस्थ इत्युप–स्थे । सा । अग्निम् । बिभर्तु ।
गर्भे । आ ॥ मखस्य । शिरः । असि । यज्ञस्य । पदे इति । स्थः ॥
वसवः । त्वा । कृण्वन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ।
पृथिवी । असि । रुद्राः । त्वा । कृण्वन्तु । त्रैष्टुभेन । छन्दसा ।
अङ्गिरस्वत् । अन्तरिक्षम् । असि । **20 (50)**

TS 4.1.5.4

–दित्यास्त्वा कृण्वन्तु जागतेन छन्दसाऽङ्गिरस्वद् द्यौरसि विश्वे
त्वा देवा वैश्वानराः कृण्वन्त्वानुष्टुभेन छन्दसा–ऽङ्गिरस्वद्–दिशोऽसि
ध्रुवाऽसि धारया मयि प्रजा॒ं रायस्पोषं गौपत्य॒ं सुवीर्य॒ं
सजातान्. यजमानायाऽदित्यै रास्नाऽस्य दितिस्ते बिलं गृह्णातु पाङ्क्तेन
छन्दसा ऽङ्गिरस्वत् ॥

कृत्वाय सा महीमुखां मृन्मयीं योनिमग्नये ।
तां पुत्रेभ्यः सं प्रा ( ) यच्छददितिः श्रपयानिति ॥ **21**

TS 4.1.5.4 - Padam

आदित्याः । त्वा । कृण्वन्तु । जागतेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ।

द्यौः । असि । विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः । कृण्वन्तु ।

आनुष्टुभेनेत्यानु – स्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । दिशः । असि ।

ध्रुवा । असि । धारय । मयि । प्रजामिति प्र–जाम् । रायः । पोषम् ।

गौपत्यम् । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । सजातानिति स – जातान् ।

यजमानाय । अदित्यै । रास्ना । असि । अदितिः । ते । बिलम् ।

गृह्णातु । पाङ्क्तेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ॥ कृत्वाय । सा । महीम् ।

उखाम् । मृन्मयीमिति मृत्–मयीम् । योनिम् । अग्नये ॥ ताम् ।

पुत्रेभ्यः । सम् । प्रेति ( ) । अयच्छत् । अदितिः । श्रपयान् ।

इति ॥ **21 (54)**

(मित्रः – करो – त्वन्तरिक्षमसि – प्र – चत्वारि च) (A5)

TS 4.1.6.1

वसवस्त्वा धूपयन्तु गायत्रेण छन्दसाऽङ्गिरस्वद्–रुद्रास्त्वा धूपयन्तु

त्रैष्टुभेन छन्दसा ऽङ्गिरस्वदादित्यास्त्वा धूपयन्तु जागतेन

छन्दसा ऽङ्गिरस्वद् विश्वे त्वा देवा वैश्वानरा धूपयन्त्वानुष्टुभेन

छन्दसाऽङ्गिरस्वदिन्द्रस्त्वा धूपयत्वङ्गिरस्वद् विष्णुस्त्वा

धूपयत्वङ्गिरस्वद् वरुणस्त्वा धूपयत्वङ्गिरस्वददितिस्त्वा देवी

विश्वदेव्यावती पृथिव्याः सधस्थेऽङ्गिरस्वत् खनत्ववट

देवानां त्वा पत्नी – [ ] **22**

TS 4.1.6.1 - Padam

वसवः । त्वा । धूपयन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ।

रुद्राः । त्वा । धूपयन्तु । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ।

आदित्याः । त्वा । धूपयन्तु । जागतेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ।

विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः । धूपयन्तु ।

आनुष्टुभेनेत्यानु – स्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । इन्द्रः । त्वा ।

धूपयतु । अङ्गिरस्वत् । विष्णुः । त्वा । धूपयतु । अङ्गिरस्वत् ।

वरुणः । त्वा । धूपयतु । अङ्गिरस्वत् । अदितिः । त्वा । देवी ।

विश्वदेव्यावतीति विश्वदेव्य – वती । पृथिव्याः ।

सधस्थ इति सध – स्थे । अङ्गिरस्वत् । खनतु । अवट ।

देवानाम् । त्वा । पत्नीः । **22 (50)**

TS 4.1.6.2

देवी विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः सधस्थेऽङ्गिरस्वद्–दधतूखे

धिषणास्त्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः सधस्थे–ऽङ्गिरस्व–

दभीन्धतामुखे ग्ना स्त्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः

सधस्थेऽङ्गिरस्व–च्छ्रपयन्तूखे वरूत्रयो जनयस्त्वा

देवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः सधस्थेऽङ्गिरस्वत् पचन्तूखे ।

मित्रैतामुखां पचैषा मा भेदि ।

एतां ते परि ददाम्यभित्त्यै ॥

अभीमां – [ ] **23**

TS 4.1.6.2 - Padam

देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य – वतीः । पृथिव्याः ।

सधस्थ इति सध – स्थे । अङ्गिरस्वत् । दधतु । उखे । धिषणाः ।

त्वा । देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य – वतीः । पृथिव्याः ।

सधस्थ इति सध – स्थे । अङ्गिरस्वत् । अभीति । इन्धताम् ।

उखे । ग्नाः । त्वा । देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य – वतीः ।

पृथिव्याः । सधस्थ इति सध – स्थे । अङ्गिरस्वत् । श्रपयन्तु ।

उखे । वरूत्रयः । जनयः । त्वा । देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति

विश्वदेव्य – वतीः । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध – स्थे ।

अङ्गिरस्वत् । पचन्तु । उखे ॥ मित्र । एताम् । उखाम् । पच ।

एषा । मा । भेदि ॥ एताम् । ते । परीति । ददामि । अभित्त्यै ॥

अभीति । इमाम् । **23 (50)**

TS 4.1.6.3

महिना दिवं मित्रो बभूव सप्रथाः ।

उत श्रवसा पृथिवीं ॥

मित्रस्य चर्.षणीधृतः श्रवो देवस्य सानसिं ।

द्युम्नं चित्रश्रवस्तमं ॥

देवस्त्वा सवितोद्वपतु सुपाणिः स्वङ्गुरिः ।

सुबाहुरुत शक्त्या ॥

अपद्यमाना पृथिव्याशा दिश आ पृण ।

उत्तिष्ठ बृहती भवोर्द्ध्वा तिष्ठ ध्रुवा त्वं ॥

वसवस्त्वा ऽऽच्छृन्दन्तु गायत्रेण छन्दसाऽङ्गिरस्वद् रुद्रास्त्वाऽऽ

च्छृन्दन्तु ( ) त्रैष्टुभेन छन्दसाऽङ्गिरस्व–दादित्यास्त्वा ऽऽच्छृन्दन्तु

जागतेन छन्दसाऽङ्गिरस्वद्–विश्वे त्वा देवा वैश्वानरा आ

च्छृन्दन्त्वानुष्टुभेन छन्दसाऽङ्गिरस्वत् ॥ **24**

TS 4.1.6.3 - Padam

महिना । दिवम् । मित्रः । बभूव । सप्रथा इति स – प्रथाः ॥ उत ।

श्रवसा । पृथिवीम् ॥ मित्रस्य । चर्.षणीधृत इति चर्.षणि – धृतः ।

श्रवः । देवस्य । सानसिम् ॥ द्युम्नम् । चित्रश्रवस्तममिति

चित्रश्रवः – तमम् ॥ देवः । त्वा । सविता । उदिति । वपतु ।

सुपाणिरिति सु – पाणिः । स्वङ्गुरिरिति सु – अङ्गुरिः ॥ सुबाहुरिति

सु – बाहुः । उत । शक्त्या ॥ अपद्यमाना । पृथिवि । आशाः ।

दिशः । एति । पृण ॥ उदिति । तिष्ठ । बृहती । भव । ऊर्द्ध्वा ।

तिष्ठ । ध्रुवा । त्वम् ॥ वसवः । त्वा । एति । छृन्दन्तु । गायत्रेण ।

छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । रुद्राः । त्वा । एति । छृन्दन्तु ( ) । त्रैष्टुभेन ।
छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । आदित्याः । त्वा । एति । छृन्दन्तु ।
जागतेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः ।
एति । छृन्दन्तु । आनुष्टुभेनेत्यानु – स्तुभेन । छन्दसा ।
अङ्गिरस्वत् ॥ **24 (69)** *(पत्नी – रिमाꣳ – रुद्रास्त्वाऽऽ च्छृन्दन्त्वे – कान्नविꣳशतिश्च)* *(A6)*

TS 4.1.7.1

समास्त्वाऽग्न ऋतवो वर्द्धयन्तु सꣳवथ्सरा ऋषयो यानि सत्या ।
सं दिव्येन दीदिहि रोचनेन विश्वा आ भाहि प्रदिशः पृथिव्याः ॥
सं चेद्ध्यस्वाऽग्ने प्र च बोधयैनमुच्च तिष्ठ महते सौभगाय ।
मा च रिषदुपसत्ता ते अग्ने ब्रह्माणस्ते यशसः सन्तु माऽन्ये ॥
त्वामग्ने वृणते ब्राह्मणा इमे शिवो अग्ने – [ ] **25**

TS 4.1.7.1 - Padam

समाः । त्वा । अग्ने । ऋतवः । वर्द्धयन्तु । सꣳवथ्सरा इति
सं–वथ्सराः । ऋषयः । यानि । सत्या ॥ समिति । दिव्येन । दीदिहि ।
रोचनेन । विश्वाः । एति । भाहि । प्रदिश इति प्र – दिशः ।

पृथिव्याः ॥ समिति । च । इद्ध्यस्व । अग्ने । प्रेति । च । बोधय । एनम् । उदिति । च । तिष्ठ । महते । सौभगाय ॥ मा । च । रिषत् । उपसत्तेत्युप – सत्ता । ते । अग्ने । ब्रह्माणः । ते । यशसः । सन्तु । मा । अन्ये ॥ त्वाम् । अग्ने । वृणते । ब्राह्मणाः । इमे । शिवः । अग्ने । 25 (50)

TS 4.1.7.2

सँवरणे **भवा** नः ।

सपत्नहा नो अभिमातिजिच्च स्वे गये जागृह्यप्रयुच्छन्न् ॥

इहैवाग्ने अधि **धारया** रयिं मा त्वा नि क्रन् पूर्वचितो निकारिणः ।

क्षत्रमग्ने सुयममस्तु तुभ्यमुपसत्ता वर्द्धतां ते अनिष्टृतः ॥

क्षत्रेणाऽग्ने स्वायुः सꣳ रभस्व मित्रेणाऽग्ने मित्रधेये यतस्व ।

सजातानां मद्ध्यमस्था एधि राज्ञामग्ने विहव्यो दीदिहीह ॥

अति – [ ] 26

TS 4.1.7.2 - Padam

सँवरण इति सं – वरणे । भव । नः ॥ सपत्नहेति सपत्न–हा । नः । अभिमातिजिदित्यभिमाति – जित् । च । स्वे । गये । जागृहि । अप्रयुच्छन्नित्यप्र – युच्छन्न् ॥ इह । एव । अग्ने । अधीति । धारय । रयिम् । मा । त्वा । नीति । क्रन्न् । पूर्वचित इति पूर्व – चितः । निकारिण इति नि – कारिणः ॥ क्षत्रम् । अग्ने । सुयममिति सु – यमम् । अस्तु । तुभ्यम् । उपसत्तेत्युप–सत्ता । वर्द्धताम् । ते । अनिष्टृतः ॥ क्षत्रेण । अग्ने । स्वायुरिति सु – आयुः । समिति । रभस्व । मित्रेण । अग्ने । मित्रधेय इति मित्र – धेये । यतस्व ॥ सजातानामिति स – जातानाम् । मद्ध्यमस्था इति मद्ध्यम–स्थाः । एधि । राज्ञाम् । अग्ने । विहव्य इति वि – हव्यः । दीदिहि । इह ॥ अतीति । **26 (50)**

TS 4.1.7.3

निहो अति स्रिधो ऽत्यचित्ति–मत्यरातिमग्ने ।
विश्वा ह्यग्ने दुरिता सहस्वाथास्मभ्यꣳ सहवीराꣳ रयिन्दाः ॥
अनाधृष्यो जातवेदा अनिष्टृतो विराडग्ने क्षत्रभृद् दीदिहीह ।

विश्वा आशाः प्रमुञ्चन् मानुषीर्भियः शिवाभिरद्य परि पाहि नो वृधे ॥

बृहस्पते सवितर्बोधयैनꣳ सꣳशितं चिथ् सन्तराꣳ सꣳ शिशाधि ।

वर्द्धयैनं महते सौभगाय– [ ] **27**

TS 4.1.7.3 - Padam

निहः । अतीति । स्रिधः । अतीति । अचित्तिम् । अतीति । अरातिम् ।

अग्ने ॥ विश्वा । हि । अग्ने । दुरितेति दुः – इता । सहस्व ।

अथ । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । सहवीरामिति सह – वीराम् ।

रयिम् । दाः ॥ अनाधृष्य इत्यना – धृष्यः । जातवेदा इति

जात – वेदाः । अनिष्टृतः । विराडिति वि – राट् । अग्ने ।

क्षत्रभृदिति क्षत्र – भृत् । दीदिहि । इह ॥ विश्वाः । आशाः ।

प्रमुञ्चन्निति प्र – मुञ्चन्न् । मानुषीः । भियः । शिवाभिः । अद्य ।

परीति । पाहि । नः । वृधे ॥ बृहस्पते । सवितः । बोधय । एनम् ।

सꣳशितमिति सं – शितम् । चित् । सन्तरामिति सं – तराम् ।

समिति । शिशाधि ॥ वर्द्धय । एनम् । महते । सौभगाय । **27 (50)**

TS 4.1.7.4

विश्व एनमनु मदन्तु देवाः ॥

अमुत्रभूयादध यद्–यमस्य बृहस्पते अभिशस्ते–रमुञ्चः ।

प्रत्यौहता–मश्विना मृत्युमस्माद् देवाना–मग्ने भिषजा शचीभिः ॥

उद्–वयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरं ।

देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमं ॥ **28**

TS 4.1.7.4 - Padam

विश्वे । एनम् । अन्विति । मदन्तु । देवाः ॥

अमुत्रभूयादित्यमुत्र – भूयात् । अध । यत् । यमस्य । बृहस्पते ।

अभिशस्तेरित्यभि – शस्तेः । अमुञ्चः ॥ प्रतीति । औहताम् ।

अश्विना । मृत्युम् । अस्मात् । देवानाम् । अग्ने । भिषजा ।

शचीभिरिति शचि – भिः ॥ उदिति । वयम् । तमसः । परीति ।

पश्यन्तः । ज्योतिः । उत्तरमित्युत् – तरम् ॥

देवम् । देवत्रेति देव – त्रा । सूर्यम् । अगन्म । ज्योतिः ।

उत्तममित्युत् – तमम् ॥ **28 (34)** ***(इमे शिवो अग्ने – उति – सौभगाय – चतुस्त्रिꣳशच्च) (A7)***

TS 4.1.8.1

ऊर्द्ध्वा अस्य समिधो भवन्त्यूर्द्ध्वा शुक्रा शोचीꣳष्यग्नेः ।

द्युमत्तमा सुप्रतीकस्य सूनोः ॥

तनूनपादसुरो विश्ववेदा देवो देवेषु देवः ।

पथ आऽनक्ति मद्ध्वा घृतेन ॥

मद्ध्वा यज्ञं नक्षसे प्रीणानो नराशꣳसो अग्ने ।

सुकृद्–देवः सविता विश्ववारः ॥

अच्छायमेति शवसा घृतेनेडानो वह्निर्नमसा ।

अग्निꣳ स्रुचो अद्ध्वरेषु प्रयथ्सु ॥

स यक्षदस्य महिमानमग्नेः स – [ ] **29**

TS 4.1.8.1 - Padam

ऊर्द्ध्वाः । अस्य । समिध इति सं–इधः । भवन्ति । ऊर्द्ध्वा ।

शुक्रा । शोचीꣳषि । अग्नेः ॥ द्युमत्तमेति द्युमत् – तमा ।

सुप्रतीकस्येति सु – प्रतीकस्य । सूनोः ॥ तनूनपादिति तनू–नपात् ।

असुरः । विश्ववेदा इति विश्व–वेदाः । देवः । देवेषु । देवः ॥ पथः ।

एति । अनक्ति । मद्ध्वा । घृतेन ॥ मद्ध्वा । यज्ञम् । नक्षसे ।

प्रीणानः । नराश७्सः । अग्ने ॥ सुकृदिति सु – कृत् । देवः ।

सविता । विश्ववार इति विश्व – वारः ॥ अच्छ । अयम् । एति ।

शवसा । घृतेन । ईडानः । वह्निः । नमसा ॥ अग्निम् । स्रुचः ।

अद्ध्वरेषु । प्रयथ्स्विति प्रयत् – सु ॥ सः । यक्षत् । अस्य ।

महिमानम् । अग्नेः । सः । **29 (50)**

<u>TS 4.1.8.2</u>

ई मन्द्रासु प्रयसः ।

वसुश्चेतिष्ठो वसुधातमश्च ॥

द्वारो देवीरन्वस्य विश्वे व्रता ददन्ते अग्नेः ।

उरुव्यचसो धाम्ना पत्यमानाः ॥

ते अस्य योषणे दिव्ये न योनावुषासानक्ता ।

इमं ँयज्ञमवता–मद्ध्वरं नः ॥

दैव्या होतारावूर्द्ध्व–मद्ध्वरं नोऽग्नेर्जिह्वामभि गृणीतं ।

कृणुतं नः स्विष्टिं ॥

तिस्रो देवीर्बर्.हिरेदꣳ सदन्त्विडा सरस्वती– [ ] **30**

TS 4.1.8.2 - Padam

ईम् । मन्द्रासु । प्रयसः ॥ वसुः । चेतिष्ठः । वसुधातम इति

वसु – धातमः । च ॥ द्वारः । देवीः । अन्विति । अस्य । विश्वे ।

व्रता । ददन्ते । अग्नेः ॥ उरुव्यचस इत्युरु – व्यचसः । धाम्ना ।

पत्यमानाः ॥ ते इति । अस्य । योषणे इति । दिव्ये इति । न । योनौ ।

उषासानक्ता ॥ इमम् । यज्ञम् । अवताम् । अद्ध्वरम् । नः ॥ दैव्या ।

होतारौ । ऊर्द्ध्वम् । अद्ध्वरम् । नः । अग्नेः । जिह्वाम् । अभीति ।

गृणीतम् ॥ कृणुतम् । नः । स्विष्टिमिति सु–इष्टिम् ॥ तिस्रः । देवीः ।

बर्.हिः । एति । इदम् । सदन्तु । इडा । सरस्वती । **30 (50)**

TS 4.1.8.3

भारती ।

मही गृणाना ॥

तन्नस्तुरीपमद्भुतं पुरुक्षु त्वष्टा सुवीरं ।

रायस्पोषं ँवि ष्यतु नाभिमस्मे ॥

वनस्पतेऽव सृजा रराणस्त्मना देवेषु ।

अग्निर्.हव्य७ँ शमिता सूदयाति ॥

अग्ने स्वाहा कृणुहि जातवेद इन्द्राय हव्यं ।

विश्वे देवा हविरिदं जुषन्तां ॥

हिरण्यगर्भः स–मवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।

स दाधार पृथिवीं द्या – [ ] 31

TS 4.1.8.3 - Padam

भारती ॥ मही । गृणाना ॥ तत् । नः । तुरीपम् । अद्भुतम् । पुरुक्षु । त्वष्टा । सुवीरमिति सु – वीरम् ॥ रायः । पोषम् । वीति । स्यतु । नाभिम् । अस्मे इति ॥ वनस्पते । अवेति । सृज । रराणः । त्मना । देवेषु ॥ अग्निः । हव्यम् । शमिता । सूदयाति ॥ अग्ने । स्वाहा । कृणुहि । जातवेद इति जात – वेदः । इन्द्राय । हव्यम् ॥ विश्वे । देवाः । हविः । इदम् । जुषन्ताम् ॥ हिरण्यगर्भ इति हिरण्य–गर्भः ।

समिति । अवर्तत । अग्रे । भूतस्य । जातः । पतिः । एकः ।

आसीत् ॥ सः । दाधार । पृथिवीम् । द्याम् । **31 (50)**

TS 4.1.8.4

–मुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्–राजा जगतो बभूव ।

य ईशे अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

य आत्मदा बलदा यस्य विश्व उपासते प्रशिषं ँयस्य देवाः ।

यस्य छायाऽमृतं ँयस्य मृत्युः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यस्येमे हिमवन्तो महित्वा यस्य समुद्रꣳ रसया सहा – [ ] **32**

TS 4.1.8.4 - Padam

उत । इमाम् । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ यः । प्राणत इति

प्र – अनतः । निमिषत इति नि – मिषतः । महित्वेति महि – त्वा ।

एकः । इत् । राजा । जगतः । बभूव ॥ यः । ईशे । अस्य ।

द्विपद इति द्वि – पदः । चतुष्पद इति चतुः – पदः । कस्मै ।

देवाय । हविषा । विधेम ॥ यः । आत्मदा इत्यात्म–दाः । बलदा इति बल–दाः । यस्य । विश्वे । उपासत इत्युप – आसते । प्रशिषमिति प्र – शिषम् । यस्य । देवाः ॥ यस्य । छाया । अमृतम् । यस्य । मृत्युः । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ यस्य । इमे । हिमवन्त इति हिम – वन्तः । महित्वेति महि – त्वा । यस्य । समुद्रम् । रसया । सह । **32 (50)**

<u>TS 4.1.8.5</u>

–ऽऽहुः ।

यस्येमाः प्रदिशो यस्य बाहू कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यं क्रन्दसी अवसा तस्तभाने अभ्यैक्षेतां मनसा रेजमाने ।

यत्राधि सूर उदितौ व्येति कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

येन द्यौरुग्रा पृथिवी च दृढे येन सुवः स्तभितं येन नाकः ।

यो अन्तरिक्षे रजसो विमानः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

आपो ह यन्महती विंश्व – [ ] **33**

TS 4.1.8.5 - Padam

आहुः ॥ यस्य । इमाः । प्रदिश इति प्र–दिशः । यस्य । बाहू इति । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ यम् । क्रन्दसी इति । अवसा । तस्तभाने इति । अभ्यैक्षेतामित्यभि – ऐक्षेतां । मनसा । रेजमाने इति ॥ यत्र । अधीति । सूरः । उदितावित्युत् – इतौ । व्येतीति वि – एति । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ येन । द्यौः । उग्रा । पृथिवी । च । दृढे इति । येन । सुवः । स्तभितम् । येन । नाकः ॥ यः । अन्तरिक्षे । रजसः । विमान इति वि–मानः । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ आपः । ह । यत् । महतीः । विश्वम् । **33 (50)**

TS 4.1.8.6

–मायन् दक्षं दधाना जनयन्तीरग्निं ।
ततो देवानां निरवर्ततासुरेकः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥
यश्चिदापो महिना पर्यपश्यद्–दक्षं दधाना जनयन्तीरग्निं ।
यो देवेष्वधि देव एक आसीत् कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ **34**

TS 4.1.8.6 - Padam

आयन्न् । दक्षम् । दधानाः । जनयन्तीः । अग्निम् ॥ ततः । देवानाम् ।
निरिति । अवर्तत । असुः । एकः । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥
यः । चित् । आपः । महिना । पर्यपश्यदिति परि–अपश्यत् । दक्षम् ।
दधानाः । जनयन्तीः । अग्निम् ॥ यः । देवेषु । अधीति । देवः ।
एकः । आसीत् । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ **34 (34)**

(अग्नेः स – सरस्वती – द्याᳪ – सह – विश्वं – चतुस्त्रिᳪशच्च) (A8)

Special Korvai for Anuvaakam 29 to 34

(ऊर्द्ध्वा – यः प्राणतो – य आत्मदा – यस्येमे – यङ्क्रन्दसी – येन द्यौ– रापो ह यत् – ततो देवानां – ँयश्चिदापो – यो देवेषु – नव)

TS 4.1.9.1

आकूतिमग्निं प्रयुजᳪ स्वाहा मनो मेधामग्निं प्रयुजᳪ स्वाहा
चित्तं ँविज्ञातमग्निं प्रयुजᳪ स्वाहा वाचो विधृतिमग्निं प्रयुजᳪ
स्वाहा प्रजापतये मनवे स्वाहाऽग्नये वैश्वानराय स्वाहा विश्वे देवस्य

नेतुर्मर्तो वृणीत सख्यं ँविश्वे राय इषुद्ध्यसि द्युम्नं ँवृणीत पुष्यसे स्वाहा मा सु भित्था मा सु रिषो दृ॒ꣳहस्व वीडयस्व सु । अंब धृष्णु वीरयस्वा – [ ] **35**

TS 4.1.9.1 - Padam

आकूतिमित्या – कूतिम् । अग्निम् । प्रयुजमिति प्र – युजम् । स्वाहा । मनः । मेधाम् । अग्निम् । प्रयुजमिति प्र–युजम् । स्वाहा । चित्तम् । विज्ञातमिति वि – ज्ञातम् । अग्निम् । प्रयुजमिति प्र – युजम् । स्वाहा । वाचः । विधृतिमिति वि–धृतिम् । अग्निम् । प्रयुजमिति प्र – युजम् । स्वाहा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । मनवे । स्वाहा । अग्नये । वैश्वानराय । स्वाहा । विश्वे । देवस्य । नेतुः । मर्तः । वृणीत । सख्यम् । विश्वे । रायः । इषुद्ध्यसि । द्युम्नम् । वृणीत । पुष्यसे । स्वाहा । मा । स्विति । भित्थाः । मा । स्विति । रिषः । दृ॒ꣳहस्व । वीडयस्व । सु ॥ अंब । धृष्णु । वीरयस्व । **35 (50)**

TS 4.1.9.2

–ऽग्निश्चेदं करिष्यथः ॥

दृꣳहस्व देवि पृथिवि स्वस्तय आसुरी माया स्वधया कृताऽसि ।

जुष्टं देवानामिदमस्तु हव्यमरिष्टा त्वमुदिहि यज्ञे अस्मिन्न् ॥

मित्रैतामुखां तपैषा मा भेदि ।

एतां ते परि ददाम्यभित्त्यै ॥

द्रवन्नः सर्पिरासुतिः प्रत्नो होता वरेण्यः ।

सहसस्पुत्रो अद्भुतः ॥

परस्या अधि सँवतोऽवराꣳ अभ्या – [ ] **36**

TS 4.1.9.2 - Padam

अग्निः । च । इदम् । करिष्यथः ॥ दृꣳहस्व । देवि । पृथिवि ।

स्वस्तये । आसुरी । माया । स्वधयेति स्व – धया । कृता । असि ॥

जुष्टम् । देवानाम् । इदम् । अस्तु । हव्यम् । अरिष्टा । त्वम् ।

उदिति । इहि । यज्ञे । अस्मिन्न् ॥ मित्र । एताम् । उखाम् । तप ।

एषा । मा । भेदि ॥ एताम् । ते । परीति । ददामि । अभित्त्यै ॥

द्रवन्न इति द्रु – अन्नः । सर्पिरासुतिरिति सर्पिः – आसुतिः ।

प्रत्नः । होता । वरेण्यः ॥ सहसः । पुत्रः । अद्भुतः ॥ परस्याः ।
अधीति । सँवत इति सं – वतः । अवरान् । अभि । एति । **36 (50)**

<u>TS 4.1.9.3</u>

तर ।

यत्राहमस्मि ताँ अव ॥
परमस्याः परावतो रोहिदश्व इहाऽऽ गहि ।
पुरीष्यः पुरुप्रियोऽग्ने त्वं तरा मृधः ॥
सीद त्वं मातुरस्या उपस्थे विश्वान्यग्ने वयुनानि विद्वान् ।
मैनामर्चिषा मा तपसाऽभि शूशुचोऽन्तरस्याँ शुक्रज्योतिर्वि भाहि ॥
अन्तरग्ने रुचा त्वमुखायै सदने स्वे ।
तस्यास्त्वँ हरसा तपन् ( ) जातवेदः शिवो भव ॥
शिवो भूत्वा मह्यमग्नेऽथो सीद शिवस्त्वं ।
शिवाः कृत्वा दिशः सर्वाः स्वां ँयोनिमिहाऽऽसदः ॥ **37**

TS 4.1.9.3 - Padam

तर ॥ यत्र । अहम् । अस्मि । तान् । अव ॥ परमस्याः । परावत इति

परा – वतः । रोहिदश्व इति रोहित् – अश्वः । इह । एति । गहि ॥

पुरीष्यः । पुरुप्रिय इति पुरु – प्रियः । अग्ने । त्वम् । तर । मृधः ॥

सीद । त्वम् । मातुः । अस्याः । उपस्थ इत्युप – स्थे । विश्वानि ।

अग्ने । वयुनानि । विद्वान् ॥ मा । एनाम् । अर्चिषा । मा । तपसा ।

अभीति । शूशुचः । अन्तः । अस्याम् । शुक्रज्योतिरिति

शुक्र – ज्योतिः । वीति । भाहि ॥ अन्तः । अग्ने । रुचा । त्वम् ।

उखायै । सदने । स्वे ॥ तस्याः । त्वम् । हरसा । तपन्न् ( ) ।

जातवेद इति जात–वेदः । शिवः । भव ॥ शिवः । भूत्वा । मह्यम् ।

अग्ने । अथो इति । सीद । शिवः । त्वम् ॥ शिवाः । कृत्वा ।

दिशः । सर्वाः । स्वाम् । योनिम् । इह । एति । असदः ॥ **37 (70)**

(वीरयस्वा – ऽऽ – तपन् – विꣳशतिश्च) (A9)

TS 4.1.10.1

यदग्ने यानि कानि चाऽऽते दारूणि दद्ध्मसि ।

तदस्तु तुभ्यमिद् घृतं तज्जुषस्व यविष्ठ्य ॥

यदत्त्युपजिह्विका यद्–वम्रो अतिसर्पति ।
सर्वं तदस्तु ते घृतं तज्जुषस्व यविष्ठ्य ॥
रात्रिꣳरात्रि–मप्रयावं भरन्तोऽश्वायेव तिष्ठते घासमस्मै ।
रायस्पोषेण समिषा मदन्तोऽग्ने मा ते प्रतिवेशा रिषाम ॥
नाभा – [ ] 38

TS 4.1.10.1 - Padam

यत् । अग्ने । यानि । कानि । च । एति । ते । दारूणि । दद्ध्मसि ॥
तत् । अस्तु । तुभ्यम् । इत् । घृतम् । तत् । जुषस्व । यविष्ठ्य ॥
यत् । अत्ति । उपजिह्विकेत्युप – जिह्विका । यत् । वम्रः ।
अतिसर्पतीत्यति–सर्पति ॥ सर्वम् । तत् । अस्तु । ते । घृतम् । तत् ।
जुषस्व । यविष्ठ्य ॥ रात्रिꣳरात्रिमिति रात्रिम् – रात्रिम् ।
अप्रयावमित्यप्र–यावम् । भरन्तः । अश्वाय । इव । तिष्ठते । घासम् ।
अस्मै ॥ रायः । पोषेण । समिति । इषा । मदन्तः । अग्ने । मा । ते ।
प्रतिवेशा इति प्रति – वेशाः । रिषाम ॥ नाभा । 38 (50)

TS 4.1.10.2

पृथिव्याः समिधा–नमग्नि॰ रायस्पोषाय बृहते हवामहे ।

इरम्मदं बृहदुक्थं ँयजत्रं जेतारमग्निं पृतनासु सासहिं ॥

याः सेना अभीत्वरी–राव्याधिनी–रुगणा उत ।

ये स्तेना ये च तस्करास्ता॰स्ते अग्नेऽपि दधाम्यास्ये ॥

द॰ष्ट्राभ्यां मलिम्लून् जंभ्यै–स्तस्करा॰ उत ।

हनूभ्या॰ स्तेनान् भगव स्ता॰ स्त्वं खाद सुखादितान् ॥

ये जनेषु मलिम्लवः स्तेनास-स्तस्करा वने ।

ये – [ ] **39**

TS 4.1.10.2 - Padam

पृथिव्याः । समिधानमिति सं–इधानम् । अग्निम् । रायः ।

पोषाय । बृहते । हवामहे ॥ इरंमदमितीरं – मदम् । बृहदुक्थमिति

बृहत् – उक्थम् । यजत्रम् । जेतारम् । अग्निम् । पृतनासु ।

सासहिम् ॥ याः । सेनाः । अभीत्वरीरित्यभि – इत्वरीः ।

आव्याधिनीरित्या – व्याधिनीः । उगणाः । उत ॥ ये । स्तेनाः । ये ।

च । तस्कराः । तान् । ते । अग्ने । अपीति । दधामि । आस्ये ॥

दꣳष्ट्राभ्याम् । मलिम्लून् । जंभ्यैः । तस्करान् । उत ॥ हनूभ्यामिति

हनु – भ्याम् । स्तेनान् । भगव इति भग – वः । तान् । त्वम् ।

खाद । सुखादितानिति सु – खादितान् ॥ ये । जनेषु । मलिम्लवः ।

स्तेनासः । तस्कराः । वने ॥ ये । **39 (50)**

<u>TS 4.1.10.3</u>

कक्षेष्वघायव स्ताꣳ स्ते दधामि जंभयोः ॥

यो अस्मभ्यमरातीयाद्–यश्च नो द्वेषते जनः ।

निन्दाद्यो अस्मान् दिफ्साच्च सर्वं तं मस्मसा कुरु ॥

सꣳशितं मे ब्रह्म सꣳशितं ँवीर्यं बलं ।

सꣳशितं क्षत्रं जिष्णु यस्याऽहमस्मि पुरोहितः ॥

उदेषां बाहू अतिरमुद्वर्च उदू बलं ।

क्षिणोमि ब्रह्मणा–ऽमित्रानुन्नयामि – [ ] **40**

<u>TS 4.1.10.3 - Padam</u>

कक्षेषु । अघायव इत्यघ – यवः । तान् । ते । दधामि । जंभयोः ॥

यः । अस्मभ्यमित्यस्म–भ्यम् । अरातीयात् । यः । च । नः । द्वेषते ।

जनः ॥ निन्दात् । यः । अस्मान् । दिफ्सात् । च । सर्वम् । तम् ।

मस्मसा । कुरु ॥ सꣳशितमिति सं – शितम् । मे । ब्रह्म ।

सꣳशितमिति सं – शितम् । वीर्यम् । बलम् ॥

सꣳशितमिति सं – शितम् । क्षत्रम् । जिष्णु । यस्य । अहम् ।

अस्मि । पुरोहित इति पुरः – हितः ॥ उदिति । एषाम् । बाहू इति ।

अतिरम् । उदिति । वर्चः । उदिति । उ । बलम् ॥ क्षिणोमि ।

ब्रह्मणा । अमित्रान् । उदिति । नयामि । **40 (50)**

<u>TS 4.1.10.4</u>

स्वाꣳ अहं ॥

दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्दुर्मर्.षमायुः श्रिये रुचानः ।

अग्निरमृतो अभवद्वयो–भिर्यदेनं द्यौरजनयथ् सुरेताः ॥

विश्वा रूपाणि प्रति मुञ्चते कविः प्राऽसावीद्भद्रं द्विपदे चतुष्पदे ।

वि नाकमख्यथ् सविता वरेण्योऽनु प्रयाणमुषसो वि राजति ॥

नक्तोषासा समनसा विरूपे धापयेते शिशुमेकꣳ समीची ।

द्यावा क्षामा रुक्मो – [ ] **41**

TS 4.1.10.4 - Padam

स्वान् । अहम् ॥ दृशानः । रुक्मः । उर्व्या । वीति । अद्यौत् ।
दुर्मर्.षमिति दुः – मर्.षम् । आयुः । श्रिये । रुचानः ॥ अग्निः ।
अमृतः । अभवत् । वयोभिरिति वयः – भिः । यत् । एनम् । द्यौः ।
अजनयत् । सुरेता इति सु – रेताः ॥ विश्वा । रूपाणि । प्रतीति ।
मुञ्चते । कविः । प्रेति । असावीत् । भद्रम् । द्विपद इति द्वि–पदे ।
चतुष्पद इति चतुः – पदे ॥ वीति । नाकम् । अख्यत् । सविता ।
वरेण्यः । अन्विति । प्रयाणमिति प्र – यानम् । उषसः । वीति ।
राजति ॥ नक्तोषासा । समनसेति स – मनसा । विरूपे इति
वि–रूपे । धापयेते इति । शिशुम् । एकम् । समीची इति ॥ द्यावा ।
क्षाम । रुक्मः । **41 (50)**

TS 4.1.10.5

अन्तर्वि भाति देवा अग्निं धारयन् द्रविणोदाः ॥
सुपर्णोऽसि गरुत्मान् त्रिवृत्ते शिरो गायत्रं चक्षुः स्तोम आत्मा
साम ते तनूर्वामदेव्यं बृहद्रथन्तरे पक्षौ यज्ञायज्ञियं पुच्छं

छन्दा॑ꣳस्यङ्गा॑नि धिष्णि॑याः श॒फा यजू॒ꣳ॑षि नाम॑ ॥

सु॒प॒र्णो॑ऽसि ग॒रुत्मा॒न् दिवं॑ गच्छ॒ सुवः॑ पत ॥ 42

TS 4.1.10.5 - Padam

अ॒न्तः । वीति॑ । भा॒ति॒ । दे॒वाः । अ॒ग्निम् । धा॒र॒यन्न् । द्र॒वि॒णो॒दा

इति॑ द्रविणः – दाः ॥ सु॒प॒र्ण इति॑ सु – प॒र्णः । अ॒सि॒ । ग॒रुत्मा॑न् ।

त्रि॒वृदिति॑ त्रि – वृत् । ते॒ । शिरः॑ । गा॒य॒त्रम् । चक्षुः॑ । स्तोमः॑ ।

आ॒त्मा । साम॑ । ते॒ । त॒नूः । वा॒म॒दे॒व्यमिति॑ वाम – दे॒व्यम् ।

बृ॒ह॒द्र॒थ॒न्त॒रे इति॑ बृहत् – र॒थ॒न्त॒रे । प॒क्षौ । य॒ज्ञा॒य॒ज्ञि॒य᳚म् । पुच्छ᳚म् ।

छन्दाꣳ॑सि । अङ्गा॑नि । धिष्णि॑याः । श॒फाः । यजूꣳ॑षि । नाम॑ ॥

सु॒प॒र्ण इति॑ सु – प॒र्णः । अ॒सि॒ । ग॒रुत्मा॑न् । दि᳚वम् । ग॒च्छ॒ ।

सुवः॑ । प॒त ॥ 42 (38) *(ना॒भा – व॒ने ये – न॑यामि॒ – क्षामा॑ रु॒क्मो – ऽष्टात्रि॑ꣳशच्च) (A10)*

TS 4.1.11.1

अग्ने॒ यं य॒ज्ञम॑द्ध्व॒रं वि॒श्वतः॑ परि॒भूरसि॑ ।

स इद्दे॒वेषु॑ गच्छति ॥

सोम॒ यास्ते॑ मयो॒भुव॑ ऊ॒त॒यः सन्ति॑ दा॒शुषे᳚ ।

ताभिर्नो ऽविता भव ॥

अग्निर्मूर्द्धा भुवः ॥

त्वन्नः सोम या ते धामानि ॥

तथ् सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।

धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

अचित्ती यच्चकृमा दैव्ये जने दीनैर्दक्षैः प्रभूती पूरुषत्वता । **43**

TS 4.1.11.1 - Padam

अग्ने । यम् । यज्ञम् । अद्ध्वरम् । विश्वतः । परिभूरिति परि – भूः । असि ॥ सः । इत् । देवेषु । गच्छति ॥ सोम । याः । ते । मयोभुव इति मयः – भुवः । ऊतयः । सन्ति । दाशुषे ॥ ताभिः । नः । अविता । भव ॥ अग्निः । मूर्द्धा । भुवः ॥ त्वम् । नः । सोम । या । ते । धामानि ॥ तत् । सवितुः । वरेण्यम् । भर्गः । देवस्य । धीमहि ॥ धियः । यः । नः । प्रचोदयादिति प्र–चोदयात् ॥ अचित्ती । यत् । चकृम । दैव्ये । जने । दीनैः । दक्षैः । प्रभूतीति प्र – भूती । पूरुषत्वतेति पूरुष – त्वता ॥ **43 (50)**

TS 4.1.11.2

देवेषु च सवितर्मानुषेषु च त्वन्नो अत्र सुवतादनागसः ॥

चोदयित्री सूनृतानां चेतन्ती सुमतीनां ।

यज्ञं दधे सरस्वती ॥

पावीरवी कन्या चित्रायुः सरस्वती वीरपत्नी धियं धात् ।

ग्नाभिरच्छिद्रꣳ शरणꣳ सजोषा दुराधर्.षं गृणते शर्म यꣳसत् ॥

पूषा गा अन्वेतु नः पूषा रक्षत्वर्वतः ।

पूषा वाजꣳ सनोतु नः ॥

शुक्रं ते अन्यद्यजतं ते अन्य – [ ] **44**

TS 4.1.11.2 - Padam

देवेषु । च । सवितः । मानुषेषु । च । त्वम् । नः । अत्र । सुवतात् । अनागसः ॥ चोदयित्री । सूनृतानाम् । चेतन्ती । सुमतीनामिति सु – मतीनाम् ॥ यज्ञम् । दधे । सरस्वती ॥ पावीरवी । कन्या । चित्रायुरिति चित्र – आयुः । सरस्वती । वीरपत्नीति वीर – पत्नी । धियम् । धात् ॥ ग्नाभिः । अच्छिद्रम् । शरणम् ।

सजोषा इति स–जोषाः । दुराधर्.षमिति दुः – आधर्.षम् । गृणते । शर्म । य॒ँसत् ॥ पूषा । गाः । अन्विति । एतु । नः । पूषा । रक्षतु । अर्वतः ॥ पूषा । वाजम् । सनोतु । नः ॥ शुक्रम् । ते । अन्यत् । यजतम् । ते । अन्यत् । **44 (50)**

TS 4.1.11.3

–द्विषुरूपे अहनी द्यौरिवासि ।

विश्वा हि माया अवसि स्वधावो भद्रा ते पूषन्निह रातिरस्तु ॥

तेऽवर्द्धन्त स्वतवसो महित्वना ऽऽ नाकं तस्थुरुरु चक्रिरे सदः ।

विष्णु र्यद्धाऽऽवद्–वृषणं मदच्युतँ वयो न सीदन्नधि बर्.हिषि प्रिये ॥

प्र चित्रमर्कं गृणते तुराय मारुताय स्वतवसे भरद्ध्वं ।

ये सहा॒ँसि सहसा सहन्ते – [ ] **45**

TS 4.1.11.3 - Padam

विषुरूपे इति विषु – रूपे । अहनी इति । द्यौः । इव । असि ॥ विश्वाः । हि । मायाः । अवसि । स्वधाव इति स्वधा – वः । भद्रा ।

ते । पूषन्न् । इह । रातिः । अस्तु ॥ ते । अवर्द्धन्त । स्वतवस इति स्व – तवसः । महित्वनेति महि – त्वना । एति । नाकम् । तस्थुः । उरु । चक्रिरे । सदः ॥ विष्णुः । यत् । ह । आवत् । वृषणम् । मदच्युतमिति मद – च्युतम् । वयः । न । सीदन्न् । अधीति । बर्.हिषि । प्रिये ॥ प्रेति । चित्रम् । अर्कम् । गृणते । तुराय । मारुताय । स्वतवस इति स्व – तवसे । भरद्ध्वम् ॥ ये । सहा९ंसि । सहसा । सहन्ते । **45 (50)**

TS 4.1.11.4

रेजते अग्ने पृथिवी मखेभ्यः ॥
विश्वे देवा विश्वे देवाः ॥
द्यावा नः पृथिवी इम९ं सिद्ध्रमद्य दिविस्पृशं ।
यज्ञं देवेषु यच्छतां ॥
प्र पूर्वजे पितरा नव्यसीभिर्गीर्भिः कृणुद्ध्व९ं सदने ऋतस्य ।
आ नो द्यावापृथिवी दैव्येन जनेन यातं महि वां ँवरूथं ॥
अग्नि९ं स्तोमेन बोधय समिधानो अमर्त्यं ।

हव्या देवेषु नो दधत् ॥

स हव्यवाडमर्त्य उशिग्दूतश्चनोहितः ( ) ।

अग्निर्द्धिया समृण्वति ॥

शन्नो भवन्तु वाजेवाजे ॥ **46**

TS 4.1.11.4 - Padam

रेजते । अग्ने । पृथिवी । मखेभ्यः ॥ विश्वे । देवाः । विश्वे । देवाः ॥

द्यावा । नः । पृथिवी इति । इमम् । सिद्ध्रम् । अद्य ।

दिविस्पृशमिति दिवि – स्पृशम् ॥ यज्ञम् । देवेषु । यच्छताम् ॥

प्रेति । पूर्वजे इति पूर्व–जे । पितरा । नव्यसीभिः । गीर्भिः ।

कृणुद्ध्वम् । सदने इति । ऋतस्य ॥ एति । नः । द्यावापृथिवी इति

द्यावा–पृथिवी । दैव्येन । जनेन । यातम् । महि । वाम् । वरूथम् ॥

अग्निम् । स्तोमेन । बोधय । समिधान इति सं – इधानः ।

अमर्त्यम् ॥ हव्या । देवेषु । नः । दधत् ॥ सः । हव्यवाडिति

हव्य – वाट् । अमर्त्यः । उशिक् । दूतः । चनोहितः ( ) ॥ अग्निः ।

धिया । समिति । ऋण्वति ॥ शम् । नः । भवन्तु ।
वाजेवाज इति वाजे – वाजे ॥ **46 (58)**

(पुरुषत्वता – यजतन्ते अन्यथ् – सहन्ते – चनोहितो – ऽष्टौ च)
(A11)

================================

PraSna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(युञ्जान – इमामगृभ्णन् – देवस्य – सन्ते – वि पाजसा – वसवस्त्वा – समास्त्वो – र्द्ध्वा – अस्याकूतिं – यँदग्ने यान् – यग्ने यं यँज्ञ – मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(युञ्जानो – वर्म च स्थ – आदित्यस्त्वा – भारती – स्वाꣳ अहꣳ – षट्चत्वारिꣳशत्)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 4 :-

(युञ्जानो – वाजेवाजे)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

चतुर्थ काण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 , Prasanam 1 – (TS 4.1)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	203
Anuvakam 2	5	270
Anuvakam 3	4	177
Anuvakam 4	4	186
Anuvakam 5	4	204
Anuvakam 6	3	169
Anuvakam 7	4	184
Anuvakam 8	6	284
Anuvakam 9	3	170
Anuvakam 10	5	238
Anuvakam 11	4	208
Total →	46	2293

Notes:

- **Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.**
- **Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in**